

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Forum Competens Quæstionibus ex Universo Jure
selectis, atque ad praxin utilissimis illustratum, Seu
Tractatus Canonico-Civilis**

Friderich, Melchior

Ingolstadium, 1709

§. II. An per Domicilium habitationes Forum contrabatur?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61662](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61662)

102. Sextum denique dubium est, quomodo domicilium amittatur. Dicendum est, domicilium, sicut regulariter non acquiritur solo vel animo habitandi vel habitatione, sed utroque, ita non amitti solo animo illud mutandi, aut solo discessu, sed opus esse animo mutandi & actuali mutatione. *L. domicilium 20. ff. ad municipalem, junctâ Gloss. V. domicilium. L. origine 4. C. de municip.* Bald. in *L. ult. C. eod.* Marian. Socin. in *C. licet de Foro comp. n. 54.* Quando Bart. in *L. de jure 37. ff. ad municip. n. 2.* ait, domicilium habitationis, quod nuda voluntate constituitur, posse nuda voluntate transferri, dicere censendus non est, quod nuda voluntas sufficiat ad domicilium vel constituendum vel mutandum, sed quod domicilium pro arbitrio constitutum pro arbitrio mutari possit: aliàs contradiceret ijs, quæ asseruerat in *L. placet. ff. eod. n. 1.* Hinc audiendus non est Petr. Barbosa in *L. heres. §. fin. n. 70. ff. de judic.* asserens, simplici voluntate domicilium extingui, malèque præter Bart. allegans Menoch. *L. 6. præsumpt. 42. & Gaill. L. 2. obs. 36.* malè pariter citans *C. pen. de Foro comp. L. cum quedam 19. ff. de jurisd. & L. libertus 17. §. 11. ff. ad municipalem.* Cæterum ex eo, quod quis è loco recessit cum rebus suis, præsumitur recessisse animo mutandi domicilium. Bart. in *L. assumptio §. ult. ff. eod. & in L. prædia §. 1. ff. de fundo instructo.* Bald. in *rubr. C. si à non comp. jud.* Socin. *l. c. n. 25. & 54. Alex. L. 5. cons. 34. n. 4. Paris. L. 3. cons. 12. n. 13. & cons. 34. n. 20. Menoch. l. c. n. 14.* nisi conjectura alia obftet, v. g. quod tantum hostis aut pestis fugiendæ vel negotiorum causâ discesserit: præcipue si domum hic habet, quam ante suum discessum non vendidit, aut vendere cogitavit.

§. II.

*An per domicilium habitationis Forum**contrahatur.*

SUMMARIUM

L 2

103.

103. Forum Domicilij fortius & uniuersalius est quo uis alio Foro.
 104. Conveniri ibi subditus potest etiam absens, & propter contractum vel delictum alibi commissum.
 105. Domicilium Serui, Liberti, Uxoris, & Heredis non desumitur à propria ipsorum habitatione.
 106. Habens plura domicilia utrobique conveniri potest.
 107. Contra subditum alibi delinquentem Iudex domicilij procedere potest etiam per inquisitionem.
 108. Potest, qui duo habet domicilia, in alterutro, quo maluerit, Sacramenta suscipere & matrimonium contrahere.

103. Forum quemque sortiri, ubi habet domicilium, adeo certum est, ut soli illi, qui domicilium alicubi habent & incolæ sunt, propriè ac simpliciter sint subditi, ut suprâ dixi. Estque Forum Domicilij generale, seque ad uniuersam jurisdictionem contentiosam & voluntariam extendens, & ut loquitur Bald. in rubr. C. si à non comp. jud. præcipua jurisdictionis causa, fortiusque omni alio foro & potentius. Cagnol. in L. exigere dotem ff. de judic. n. 9. Petr. Barbosa in L. 19. §. ult. ff. eod. n. 34. cum communi DD. & concurret cum alijs foris, ut supponitur cit. L. 19. §. 1. & 4. ac L. 2. C. de jurisdic. excepto foro Feudi, quando dominus feudi non est simul Iudex domicilij; & foro rei sitæ, ut infrâ dicetur n. 216.

104. Hinc in loco domicilij conveniri quisque potest tam civiliter, quàm criminaliter, etiam ratione contractûs alibi celebrati, & delicti alibi commissi. cit. L. 19. §. ult. C. dilecti de Foro comp. Panor. in C. fin. eod. n. 38. & Felin. n. 23. Butr. n. 16. Socin. n. 8. & 45. Castr. in L. 2. §. legatis ff. de judic. Covarr. pract. c. 11. n. 6. Et quidem etiam de ijs, quæ gessit ante domicilium & forum hic obtentum. cit. L. 19. §. 1. & ult. L. pen. ff. de iurisd. L. ult. C. de Incol. Panor. cit. n. 38. & 39. Surd. consil. 313. n. 66. Poteritque etiam absens citari, & non comparens in contumacia constituitur, ut non tantum immissio in ejus bona fieri possit (quod est commune etiam Foro rei sitæ & delicti, ut infrâ dice-

dicetur) sed poenis etiam & censuris compelli, ut se sistat, ac in causis, ubi litis contestatio non requiritur, procedi potest ad sententiam & executionem realem. *L. 4. §. prætor. ff. de damno inf. C. causam de dolo & contum. Gloss. ibi. V. ad domum, Alex.* ac alij in *L. cum quædam. ff. de iurisd. cum* Judex domicilij retineat in subditum jurisdictionem, quocumque ille loco existat, & subditus semper maneat subditus, ubicumque est. Gaill. *L. 2. obs. 36. n. 12. Gilhausen arbor. judic. c. 1. p. 2. §. 2. n. 14. Ummius l. c.*

105. Aliquæ à regula modò tradita personæ excipiendæ sunt, in quibus conveniendis non ipsarum, sed aliorum domicilium spectatur. Primsò enim servus conveniendus est coram sui domini Judice. *L. 1. C. ubi de caus. stat.* Secundò libertus ejusque filij coram Judice domicilij patroni. *C. 22. ff. ad municip. Decian. tract. crim. L. 4. c. 8. n. 1. Umm. process. judic. disp. 4. th. 1. n. 6.* Tertiò uxor & vidua in loco domicilij maritalis. *cit. L. 22. §. 1. L. pen. pr. ff. de iurisd. L. ult. C. de jur. liber.* ubicumque ipsa habitet. Deciau. *l. c. à n. 2. Gilhausen l. c. n. 10. Zanger. de except. p. 2. c. 1. n. 56.* Aliud obtinet in sponsa de futuro: hæc enim non coram sponsi, sed suo Judice convenienda est. Decian. *cit. L. 4. c. 9. n. 54. Umm. l. c.* Quartò hæres ibi convenitur & defenditur, ubi defunctus conveniri & defendi debuit, adeò ut nullo suo privilegio, nullaque fori præscriptione illud forum declinare possit. *cit. L. 19. prin. ff. de iudic. ibi: hæres ibi defendendus est, ubi defunctus debuit, & conveniendus, si ibi inveniatur, nulloque suo privilegio defendatur, id est, defenditor.* Quæ verba magnam inter interpretes discordiam pepererunt, quòd posteriora prioribus contradicere videantur, nam dicitur primò hæres & absens defendendus, ac postea dicitur conveniendus, si ibi inveniatur, id est, si præsens sit. Respondent Petr. Barbofa *ibi n. 12. & Oliva 3. p. Fori Eccl. q. 24. n. 4.* secuti Bart. in *L. fideicommissum. ff. eod. Baldum in L. 2. ff. de iurejur. col. 25. Aretin. in C. quia de iudic. n. 4. Anchar. cons. 244. n. 4.* sensum

legis alium non esse, quàm quòd hæres in loco, ubi defunctus conveniendus erat, respondere debeat, sive absenti sive præsens ibi sit. Verùm huic expositioni obstare videntur verba *si ibi inveniatur*. *Castr. in cit. L. 19. §. 1. n. 2.* Angel. ac alij existimant, constitui discrimen inter defunctum & hæredem, ita ut licet ille in loco sui domicilij conveniri potuisset etiam absens, conveniri tamen ibi nequeat hæres, nisi ibi præsens. Quam tamen explanationem ægrè admittunt verba *hæres & absens*. Communior responsio est, conveniri in domicilio defuncti posse hæredem etiam absentem à loco illius domicilij, si litem defunctus jam contestatus aut saltem citatus fuit, juxta *L. si is 34. ff. eod.* secus, conveniri tantum posse, si ibidem præsens est. Sed non vacat hanc litem facere nostram. Illud receptum est, legem loqui de illis tantum obligationibus, propter quas defunctus, si viveret, conveniri posset; non verò de illis, quæ ab ipso in hæredem non transierunt. Unde inferunt, non posse istum conveniri pro legatis & fideicommissis in domicilio defuncti, tamen ibi reperiatur: posse tamen conveniri in loco, ubi major pars hæreditatis existit. *L. si fideicommissum 50. ff. de judic. Tiraq. L. 1. retract. §. 36. Gloss. 3. n. 6. Molin. L. 3. de primogen. c. 13. n. 37. Gomez. tom. 1. c. 12. n. ult. Barbosa l. c. n. 34. & 49.* Utrum verò illa verba *nullòque suo privilegio defendatur*, intelligenda sint duntaxat de privilegio & favore privato, an verò etiam de communi, v. g. num Clericus successor Laici coram defuncti competente Judice Laico conveniri possit, commodius infra, quando sermo erit de Foro competente Clericorum, decidemus. Cæterum si ipse hæres agit, petitionem hæreditatis facere debet, ubi res hæreditariæ tempore decedentis testatoris extiterunt. *tot. tit. C. ubi de hæred. agi oport. etiam alibi depositæ. L. 1. §. 37. ff. depositi.* nisi eo fine depositæ & destinatæ fuerint, ut ibi perpetuò manerent. *L. ex facto §. rerum ff. de hæred. instit.* Bartol. & DD. *ibi.* Quintò illi, qui sunt de familia sive Clerici sive Laici, domicilium & forum ex persona patrisfamilias consequun-

sequuntur. Umm. *l. c. in fine* Et speciatim de familia Clericorum Decian. *cit. c. 9. à n. 47.* Farin. *q. 8. n. 26.* Tertacinq. *l. 2. resolut. tr. de Foro comp.* Sed non absolute & sine discrimine verum est, quòd familia Clerici habeat forum Eccl. quod ipse Clericus, ut infra de Foro compet. Clericorum dicitur. Sextam exceptionem facit Ummius *l. c.* defensorem ibi comparere debere, ubi ipse principalis se defendere necessum habet. *L. 139. ff. de V. O. & L. 49. ff. de judic.* Verùm hæc non est exceptio: cum principalis, non defensor, conveniatur, & sic necessariò defensio fieri debeat, ubi stare iudicio deberet principalis, si præsens esse vellet au posset.

106. Ex dictis consequens est I. quòd reus conveniri possit in loco domicilij etiam ratione contractùs alibi initi & delicti alibi patrati: dummodo alibi non fuerit præventus. *C. fin. de Foro comp. L. consensisse 2. §. 3. L. hæres 19. §. 2. §. ult. ff. de judic. L. 2. §. 5. pr. C. de jurisd. om. jud. L. ult. C. ubi in rem actio. L. 3. C. ubi causæ statùs.* Panorm. *in C. ult. de Foro comp. n. 41.* asserens esse communem, Clar. *L. 5. sent. §. fin. q. 39. n. 3.* Eadem est ratio de casu, quo quis plura habet domicilia: potest enim in singulis conveniri cum jure præventionis. Et quidem juxta arbitrium actoris vel accusatoris vel in hoc vel in illo. *C. ex parte 15. de Foro comp.* Panor. *in C. dilectus de rescrip. n. 6.* Ant. Butrio *n. 18.* Felin. *n. 10.* Ratio est, quòd Judex utriusque domicilij, & Judex æquè domicilij, ac contractùs vel delicti, est competens; quivis autem conveniri potest coram Judice suo competente.

107. Quod modò dixi, Judicem domicilij contra subditum procedere posse propter delictum etiam alibi patratum, receptum est ab omnibus Interpp. teste Covarr. *c. 11. præf. n. 6. §. bis equidem & §. quam ob rem,* si accusator adsit. Receptum pariter eodem teste est, posse vi Juris Pontificij Judicem domicilij procedere etiam per inquisitionem. *C. ex parte, C. dilecti, C. cum contingat de Foro comp. C. cum nullus de tempor. ordin.*
in 6.

in 6. An verò hoc possit etiam de Jure Civili, controversum est, multis negantibus, affirmantibus plurimis, quos congerunt Covarr. l. c. Farin. de inquisit. q. 7. n. 19. § 20. Mihi affirmativa videtur probabilior: tum quòd generalis consuetudo eam approbavit, uti testatur Clarus apud Farin. cit. n. 20. § Carpz. p. 3. crim. q. 110. n. 8. tum quòd L. si quis 10. C. de Episc. & Cler. seculari Judici potestas datur puniendi Laicos, qui in Ecclesijs delinquant, tametsi ista sint extra ipsius territorium & jurisdictionem, nullo factò discrimine inter accusationem & inquisitionem: tum denique, quòd nec lex 2. §. 5. ff. ad L. Jul. de Adult. quæ pro negante sententia adducitur, aliquid probat, uti consideranti patebit; nec ratio, quam adducunt, nimirum, quòd nulla injuria inferatur Reipublicæ & territorio per delictum alibi patratum. nam præterquam quòd subditi etiam alibi delinquentes notam & probrum inurunt suæ Reipublicæ, coërcendi sunt, ubi & quamdiu sunt subditi, quales sunt, etiam dum alibi existunt, estque territorium expurgandum sceleratis, ne obtentà impunitate & ipsi prolabantur in deteriora, eademque domi, quæ alibi, perpetrent, ac concivium animos corrumpant. Accedit, quòd dicta ratio nimium probet, quia sequeretur, nec per viam accusationis procedi contra illos posse, quod tamen fieri posse ipsi adversarij affirmant.

108. Consequens est II. eum, qui duo habet domicilia, posse in alterutro, quo maluerit, suscipere Sacramenta & matrimonium inire. Patet ex C. omnis de pœn. § remiss. C. cum inhibitio de clandest. despons. Trident sess. 24. c. 1. de Reform. Matr. vi quorum quivis Sacramenta percipere potest ac tenetur à proprio suo parochio: est autem proprius parochus ille, ubi quis habet domicilium. Patet insuper ex C. 2. §. cum ab eo de sepult. in 6. ubi dicitur, si is, qui duplicem parochiam habuit, in tertio quopiam loco sepulturam elegit, inter utramque ipsius parochiam dividendam esse canonicam portionem: nec dicitur, solvendam illi soli, in qua defunctus tempore mortis habitavit. Similiter ergò Sacramenta in-

diffe-

differenter recipi in utraque possunt, cum Sacramentorum receptio æquè sit inter jura parochialia, ac canonica portio. Et ita cum Franco aliisque docent Navarr. in C. placuit de Pœnit. dist. 6. n. 78. Henriq. de Pœn. L. 6. c. 7. n. 2. Sanch. L. 3. de Matr. disp. 24. n. 5. Bonacin. de Pœn. disp. 5. q. 7. pun. 2. prop. 2. Suar. eod. disp. 25. sect. 2. n. 5. Oliva de Foro Eccl. p. 3. q. 18. n. 45. contra Paludan. Silvest. Tabien. Angel. Rosell. ac alios, qui tenent, ibi solùm suscipi ea posse, ubi suscepturus tunc temporis habitat.

§. III.

*An per quasi domicilium Forum
acquiratur.*

S U M M A R I U M.

109. Status quæstionis proponitur.
 110. Habens quasi domicilium Sacramenta, exceptis Ordinibus, suscipere potest.
 111. Ac dispensationem in votis, & juramentis impetrare; habere sepulturam; & jungi matrimonio.
 112. Tenetur Statutis & Consuetudinibus loci.
 113. Tametsi animum habeat solum per aliquot menses habitandi.
 114. Excipitur Princeps.
 115. In loco quasi domicilij nemo conveniri potest propter delicta alibi patrata, aut initos alibi contractus.
 116. Respondetur ad opposita.

109. Quasi domicilium habere dicuntur, qui diu & per majorem vel magnam anni partem alicubi commorandi animum habent, non tamen stabiliter & perpetuò, uti Studiosi in Academijs, famuli, negotiorum gestores, milites præsidarij &c. An isti in loco quasi domicilij forum fortiantur æquè ac illi, qui habent domicilium, gravis & parùm explicatè à DD. agitata, multò minùs decisa quæstio est. Secerni hîc oportet Jurisdictionem Contentiosam à Voluntaria.

110. Quoad Voluntariam sacram convenit inter Interpp.
 M primò